

Töö koostas: Anneli Sarnit

ÜLDISEM TEEMA: Looduse mitmekesisus.

TEEMA: Okaspuud Aakre mõisa pargis.

VANUS: 1.-3. klass

KESTVUS: 5 õppetundi

SEOTUS ÕPPEKAVAGA: Loodusõpetus I kooliaste: **Organismide rühmad ja kooselu.** Maismaataimede mitmekesisus (mõisted tüvi, võra, seeme, okas, oksapuu, käbi). **Inimese meeled ja avastamine.** Inimese meeled ja avastamine. **Praktilised tööd.** Meelte kasutamine mängulises ja uurimuslikus tegevuses. Puu ja temaga seotud elustiku aastaringne jälgimine. Õppekäik kooliümbruse elus- ja eluta loodusega tutvumiseks.

LÄBIVAD TEEMAD:

Keskkond ja jätkusuutlik areng

Väärtused ja kõlblus

Tervis ja ohutus

Kultuuriline identiteet

ÜLD-EESMÄRGID:

Õpilane:

- käitub loodust hoidvalt
- märkab ja hindab ilu enda ümber
- hoiab oma kodukoha loodust
- väärtustab rahvakultuuri pärandit
- oskab õppida üksi ja koos teistega

ALL-EESMÄRGID:

Õpilane:

- leiab tekstist ja mõistab seal sisalduvat teavet
- arvutab ning kasutab mõõtmiseks sobivaid käepäraseid vahendeid
- vaatleb sihipäraselt, märkab erinevusi ja sarnasusi
- koostab lihtsaid diagramme
- hindab loovust
- tunneb rõõmu liikumisest looduses
- tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest
- tunneb Aakre mõisa pargis (s.t. ka Eestis) kasvavaid okaspuid
- rakendab ja jagab kaaslastega saadud teadmisi

VAJALIKUD VAHENDID:

- kuuse, kadaka ja männi puidu näidised
- õpetajal on eelnevalt varutud vastavalt õpilaste arvule kuuse, männi, lehise oks;
- kotikeses käbid
- kirjutamisalused
- harilikud pliiatsid
- kustukummid
- teritajad
- valged joonistupaberid
- värvilised pliiatsid
- liimid, käärid
- korv
- luubid
- nöörid erineva pikkusega, terve rull takunööri; mõõdulint
- töölehed

TEGEVUSED õppetundide kaupa

Enne iga õuetundi tuletatakse ühiselt meelde õuetunnis käitumise reeglid.

Õ- õues, KL – klassis

1.tund

Tutvumine okaspuudega. Õ

a) Mõistatus. "Olgu talv või olgu suvi, ikka olen roheline." (okaspuu)

b) E.Kuus „Lehed ja okkad”.

<http://www.miksike.ee/documents/main/lisa/2klass/8linnule/lehedjaokkad.htm>

c) Kuusk. Õpilased moodustavad ringi, õpetaja annab ringile palli. Kelle käes on pall, ütleb, mida teab kuuse kohta. Seejärel vaadeldakse koos kuuske- tüvi, võra, okkad. Õpetaja annab uut infot kuuse kohta. Räägib kuuse tähtsusest inimese elus minevikus ja tänapäeval. Jutustab uskumustest seoses kuusega (materjal kogutud erinevatest allikates, asub koolis õpimapis „Puud Aakre mõisa pargis”).

d) Sama tehakse ka männi, lehise, kadaka, nulu juures. Eelteadmised selgitatakse välja erinevalt.

Mänd- õpilased seisavad ringis, alustavad *mina tean, et* ja annavad paremal olevale naabrile kerge müksu.

Kadakas, nulg, lehis- anna käega märku, kui sa tead midagi

e) Mäng „Jookse õige puuni”

Mäng „Kas õige või vale?”

f) Tööleht „Võrdle okaspuid”

g) Kokkuvõtete tegemine.

2.tund

Puude ümbermõõdu ja kõrguse leidmine, võrdlemine. Õ

a) Alustame eelmisel tunnil õpitu kordamisest. Mäng „Otsi õige puu”.

„Õuesõppe õppematerjalide kogumik” VVV SA

b) Puude ümbermõõdu leidmine. Erinevate pikkusühikutega (vaks, süld, toll, kämmal, jalg, küünar). Pärast jagatakse õpilastele erineva pikkusega nöörid. Peavad leidma okaspuu, mille ümbermõõt on sama. Iga puu juurde on õpetaja pannud numbri ja tähe. Õpilased saavad töölehed. Õige lahenduse korral saavad nad tagant ettepoole lugedes lause OLEN USIN

c) „Kuidas mõõta puu kõrgust?” –rühmatöö. Rühmad moodustuvad kommipaberi järgi – iga laps võtab kotist ühe kommi ja paberi järgi moodustuvadki rühmad. Õpilased arutavad ja pakuvad võimalusi.

- Õpetaja pakub omapoolseid võimalusi. Õppematerjal „Matemaatika looduses”.
- d) Tööleht „Meie puu” – paaristöö. Paarid moodustuvad kaheks lõigatud vanasõnade kokkupanemisel. NT. Mida üks ei tea / seda teab teine.
- e) Kokkuvõtete tegemine. Koostatakse mõõdetud übermõõtude ja puude kõrguste diagrammid ning võrreldakse neid Eesti suurimate ja maailma suurimatega (diagrammid pigutatakse staadionile). Lisaks võib võrrelda ka õpilase enda pikkusega.

3.tund Õ/KL

- a) Info otsimine puude kohta. Ristsõna baasil.
Materjal „Puude mapp”
- b) Arvuta, saad teada. (arvutused on erinevatel klassidel erinevad, tulemused samad).
Eesti kõrgeim kadakas – 13 m.
Kadaka piirvanus – 400 a.
Meie kõrgeim puu kuusk- 44 m.
Rekordmänni kõrgus – 43 m.
Vanimad männid – 400 a.
Mände on erinevaid liike – 100.
Kadaka okka pikkus umbes – 2 cm.
Männi okaste pikkus võib olla kuni – 7 cm.
Kuuse okkad püsivad puul kuni – 10 a.
Männi okkad püsivad puul kuni - 4 a.
- c) Süžeeline tekst. H.Jõgisalu „Marutuul ja kadakad”.
<http://miksike.ee/docs/lisa/3klass/2ilma/marutuul.htm>
Töö paaris. Paarid moodustatakse puu nimetus+ ühelauseline kirjeldus, leiavad paarilised. Loetakse ette.
Tekst lõigatud osadeks, panevad jutu õigesse järjekorda. Jutt loetakse koos ette.
- d) Luuletused ja laulud, kus on sees mõni okaspuu nimetus.
Luuletused: <http://www.miksike.ee/>
VT ka lisa.
Laulud: R. Kõrgemägi „Kuusepuu palve” (Laulik 3.kl., L.Urbel, M.Pullerits, lk.62)
Saksa jõululaul „Oh, kuusepuu” (Meie lapse lauluraamat, R.Tõniste)
Rahvaviisi järgi R.Päts „Üle lume lagedale” (Laulik, 4.kl., M.Pullerits, L.Urbel, lk.72)
M.Wunderlich „Tere, sügis!” (Laulik, 5.kl., H.Roos, lk.22)
M.Saar „Kui mina hakkas laulan” (Laulik, 5.kl., lk. 102)
L. Veevo „Kaurlaane jenka” (Laulik, 5.kl., lk. 154-155)

4.tund

Loovülesanded. Õ/KL

- a) Õpilased saavad valida, millise loovülesande nad täidavad.
Valikud: teemantluuletus (põhja annan ette), KUUSK- iga rida algab selle tähega, vabas vormis luuletus, muinasjutt, teaduslik tekst „Mida tean.....?”, kujutle, et oled puu- „Milline on minu elu?”
- b) Loovülesannete vormistamine eraldi lehtedele, illustreerimine, ettekandmine.
- c) Tööd pannakse hiljem stendile ka teistele tutvumiseks/lugemiseks.

5.tund

Kokkuvõttev tund „Päkapikuraja” põhimõttel. Rajal ülesanded/küsimused läbitud materjali kohta, lisaks mõni lõõgastav ülesanne. Raja läbimise ajal täidetakse nn „Okaspuude pass”, mis on hiljem ka hindamisel aluseks.

a) Päkapi kuraja ülesanded:

1. Mida tead kuusest? Pane oma passi kirja vähemalt 5 tarkust kuusest, mida Sa eelmistel tundidel teada said.
 2. Siin on erinevate okaspuude okkad. Pane passis numbri juurde kirja, millise puu okas on.
 3. Milleks kasutatakse männipuitu? Pane passi kirja vähemalt 3 kasutusala.
 4. Siin on Sulle üks tekst okaspuude kohta. Loe tekst tähelepanelikult läbi. Leia tekstist 6 sisulist viga. Paranda õigeks.
 5. Tuul tekitab tähetede hulgas tõelise segaduse. Pane Sina tähed õigesse järjekorda. Saad 5 okaspuu nimetuse. Kirjuta need oma passi.
 6. Siin puhka jalga. Istu puu juurde. Pane silmad kinni ja kuula, mida puu Sulle räägib. Jäta see meelde.
 7. Siin on Sulle 4 kotikest. Ära kotikesi ava! Katsu neid käega. Mis on igas kotis? Pane passi kirja.
 8. Siin võid enda mõnusalt tunda. Võta endale pakist küpsis, pane sellele lusikaga moosi ja naudi tänast päeva.
 9. Siin on 5 väidet erinevate okaspuude kohta. Loe väide läbi ja pane oma passi kirja, mis puu kohta see väide käib.
 10. Päkapi kured esitavad Sulle 5 küsimust. Nad on täna väga lahkes tujus ja on Sulle ka vastused ette andnud. Natuke nad teevad ka vallatust. Sinu ülesanne on värvida küsimus ja vastus ühte värvi.
- b) Kokkuvõtete tegemine.

HINDAMINE:

- Töölehe „Meie puu” täitmine
- Loovülesanne
- Päkapi kurajal täidetud passi põhjal

LISAD:

1) Tööleht „Võrdle okaspuid”

http://www.loodusmuuseum.ee/uudised/metsanadal_2006/pargitund_keskaste.pdf

Et antud tööleht on valmistatud keskastmele, siis kohandasin seda vastavalt vanusele.

2) Tööleht „Puude ümbermõõt”

3) Tööleht „Meie puu”

<http://www.keskkonnaharidus.ee/11/files/1253702534.pdf>

Antud tööleht sai kohandatud I kooliastmele ja oksapuu uurimiseks.

4) Ristsõna.

5) Luuletused.

KADAKAD

Ott Arder

Kadakail käharail karused kuued,
kuued neil karused, mõrud neil marjad.
Kivises pinnases jändrik on juur.
Väikesed põõsad, kuid sitkus on suur.

Töö koostas: Anneli Sarnit

KUUSED

Ott Arder

Kuused on kuidagi tasased.
Pisut ehk isegi tõrksad või tusased.
Kasvavad müürina. Sirged ja tõsised.
Tuuli nad hoiavad eemale talust.
Mõni kuusk tuuakse jõuludeks tuppa.
Toas on kuusk hoopis rõõmsama moega.
Okstel on küünlaid ja kulda ja karda.
Oi präänikulõhna! Oi pühadeaega!

MÄNNID

Ott Arder

Männid on kõverad, männid on sirged.
Männid on madalad, männid on kõrged.
Kasvavad metsas ja kasvavad rannas,
kasvavad Nõmmelgi, Tallinna linnas.
Kõrgete sirgete mändide otsa
ronimishimu saab kiiresti otsa.
Tüvi on lage, ei leia sealt oksa,
ladvani hüpata aga ei jaksa.
Nõnda peab minema ronimistujuga
mändide juurde, mis teistmoodi kujuga.
Madalad kõverad ronida lasevad
kõigil, kes ronima vähegi osavad.
Männipuu viljaks on teadagi käbi.
Potsti! Ja ongi me luuletus läbi.

PISIKE PUU

Ott Arder

On kasvamas kuskil üks pisike puu,
ta rohetav võra on habras ja noor,
veel nõrk on ta tüvi ja lühike juur,
nii pehme ja sile ta õhuke koor,
kuid temagi loodab, et ükskord on suur.
On kasvamas kuskil üks pisike puu
ja kardab see puuke veel raju ja tuult.
On kasvamas kuskil üks pisike puu
ja vajab see puu sinu sõprust ja hoolt!

Lisaks:

„Eesti lasteluule valimik” I ja II osa.

H.Mänd „Näärikuusk” I osa, lk. 209

E.Esop „Vitsik” II osa, lk. 54

M. Linnamägi „Nääriõhtul” II osa, lk. 71

O.Arder „Metsa all” II osa, lk. 254

P.Ilmet „Pöialpoiss” II osa, lk. 285

J.Tamm „Puu ja laps” II osa, lk.305

Töö koostas: Anneli Sarnit

M.Panga „Iga puu” II osa, lk. 346